

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЛЮ ТА НАСИЛЛЮ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ.

Проблема домашнього насильства є актуальною для всіх країн світу, в тому числі і для України, де продовжує спостерігатися зростання числа випадків жорстокого поводження з дітьми, використання некоректних методів виховання, приниження людської гідності. Це вимагає уваги фахівців різного профілю для пошуку й розробки ефективних стратегій попередження насильства, результативних технологій з надання допомоги дітям, які постраждали від насильства, а також зменшення довготривалих соціальних та медичних наслідків насильства над дітьми.

Щорічно з насильством у тій чи іншій формі стикається кожна друга дитина у віці 2-17 років. У всьому світі троє з чотирьох дітей у віці 2-4 років піддаються жорстоким дисциплінарним покаранням з боку батьків або інших дорослих, під опікою яких вони знаходяться.

Понад 1,1 мільйона жінок в Україні щороку стають жертвами фізичного чи сексуального насильства у сім'ї. Кожна четверта дитина у віці до п'яти років живе в родині, в якій його мати піддається жорстокому насильству. Одна з 13 жінок і один з 13 чоловіків повідомляють, що в дитинстві стали жертвою сексуальної наруги. Приблизно кожна третя дитина випробувала не тільки фізичне, а й емоційне насильство.

Після ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини в українській правовій системі і в державній правовій політиці стала формуватись нова концепція соціально-правового захисту і допомоги дітям: ***«Держави-учасники приймають всі необхідні законодавчі, адміністративні, соціальні та просвітницькі міри з метою захисту дитини від усіх форм фізичного й психологічного насилля, образи чи зловживання, відсутності турботи чи недбалою ставлення, грубого поводження чи експлуатації, включаючи сексуальне зловживання, в тому числі з боку батьків, законних опікунів чи будь-якої особи, що турбується про дитину».***

- Конвенція ООН про права дитини;
- Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;

Загальні акти законодавства, які звертають увагу на захист дітей від різних форм насильства (до 2017р.):

- Конституція України;
- Сімейний кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;

- Кримінальний кодекс України
- Закон України «Про охорону дитинства» (26.04.2001р. №2402);
- Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю»;
- Закон України «Про соціальні послуги»
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»
- Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків» (8.09.2005р. №2866)

Сьогодні до цих законів внесено ряд суттєвих змін, що стосується захисту особистості від насильства.

Основу національного законодавства України з попередження насильства над дітьми в сім'ї - **Конституція України від 28.06.1996 р. із змінами (ст. 3, 21–24, 27–29, 32, 51, 52).**

У цих статтях закріплюється право кожної особи (дитини), на повагу до її гідності. У ст. 28 вказано, що ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню чи покаранню.

Ст. 52 Конституції України безпосередньо спрямована на попередження насильства над дітьми, прямо вказує, що будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом.

В **Цивільному кодексі України** зазначено, що фізична особа не може бути піддана катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує її гідність, поводженню чи покаранню (ч. 2 ст. 289 ЦК України). Фізичне покарання батьками (усиновлювачами), опікунами, піклувальниками, вихователями малолітніх, неповнолітніх дітей та підопічних не допускається (ч. 3 ст. 289).

В **Сімейному Кодексі України** зазначено, що забороняються будь-які види експлуатації батьками своєї дитини (ч.6 ст. 150); фізичні покарання дитини батьками, а також застосування ними інших видів покарань, які принижують людську гідність дитини (ч. 7 ст. 15). Жорстоке поводження з дитиною визначається як одна із підстав позбавлення батьківських прав (Ст. 164.)

Закон України «Про охорону дитинства»

Цим законом закріплюється на національному рівні саме поняття «дитина», якою вважається «особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває повноліття раніше» (відповідає поняттю «дитина», викладеному в Конвенції ООН про права дитини).

ст. 10 Кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності. ...Держава здійснює захист дитини від

усіх форм фізичного і психічного насильства,..., експлуатації, зокрема сексуальних зловживань...; втягнення у злочинну діяльність..., залучення до екстремістських релігійних психокультових угруповань та течій..., примушування до проституції, жебрацтва, бродяжництва, втягнення в азартні ігри тощо.

Закон України «Про освіту» - визначаються права усіх учасників освітнього процесу.

Закон України «Про соціальні послуги» - в 2019р. новий зміст – які соціальні послуги надаються кривдникам і жертвам насилля.

Законодавство України по запобіганню та протидії домашньому насильству

Але в останній час в Україні активно формується система спеціальних законодавчих актів, які безпосередньо спрямовані на захист прав та інтересів дитини, охорону її від усіх форм насильства та впровадження міжнародних стандартів попередження жорстокого поводження з дітьми.

Нове законодавство реформує підходи до реагування на домашнє насильство та насильство за ознакою статі.

06.12.2017 р. – Закон України № 2227-VIII «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами»

07.12.2017 – Закон України № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

Підзаконні акти

Близько **40 підзаконних актів** потрібно прийняти для повного запровадження Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

Затверджені і набули чинності тільки 4.

Постанови КМ України від 22.08.2018р.

№658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»;

№655 «Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі»;

№656 «Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду

соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі».

Наказ МВСУ від 01.08.2018р. №654 «Про порядок винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника»

У процесі розроблення Типове положення про Єдиний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі

Розпорядження КМ України від 10.10.2018 № 728-р «Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 р.».

ПОСТАНОВА КМУ від 03.01.2018 р. № 800 «ПОРЯДОК взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю»

Постанова КМУ від 03.10.2018 р. № 800 «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю»;

Наказ МСПУ від 01.10.2018 р. № 1434 «Про затвердження Типової програми для кривдників»

Спільний наказ Мінсоцполітики та МВС від 13.03.2019 р. № 369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства»

Наказ МВС України від 01.08.2018 № 654 «Про затвердження Порядку внесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника»;

Накази МОН України:

від 22.05.2018 р. № 509 «Положення про психологічну службу» (зареєстрований у МЮУ 31.07.2018 за № 885/32337);

від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами».

Напрямки діяльності держави у запобіганні та протидії домашньому насильству:

1. Запобігання ДН – превентивна освіта.
2. Ефективне реагування на факти ДН.
3. Надання допомоги та захисту постраждалим.
4. Належне розслідування фактів ДН,

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ»

АКЦЕНТ НА ДІТЯХ

Ст. 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

2) дитина, яка постраждала від домашнього насильства (далі - постраждала дитина), - особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Ст. 22. Права постраждалої дитини

1. Постраждала дитина має всі права постраждалої особи, реалізація яких забезпечується з урахуванням найкращих інтересів дитини, її віку, статі, стану здоров'я, інтелектуального та фізичного розвитку.

Ст. 3. П.2. Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству незалежно від факту спільного проживання поширюється на таких осіб:

- 1) подружжя;
- 2) колишнє подружжя;
- 3) наречені;
- 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);
- 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
- 6) особи, які мають спільну дитину (дітей);
- 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти);
- 8) дід (баба) та онук (онука);
- 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка);
- 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);
- 11) рідні брати і сестри;
- 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
- 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
- 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
- 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

**РОЗШИРЕНО КОЛО СУБ'ЄКТІВ, що здійснюють заходи у сфері
запобігання та протидії домашньому насильству**

Ст. 6. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;

4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

ІНШІ ЗАДІЯНІ ОРГАНИ ТА УСТАНОВИ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належать:

1) служби у справах дітей;

2) уповноважені підрозділи органів Національної поліції України;

3) органи управління освітою, навчальні заклади, установи та організації системи освіти;

4) органи охорони здоров'я, установи та заклади охорони здоров'я;

5) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

6) суди;

7) прокуратура;

8) уповноважені органи з питань пробації.

Розділ V Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», приводить чотири види спеціальних заходів з попередження насильства:

Спеціальні заходи з попередження домашнього насильства

1. Терміновий заборонний припис стосовно кривдника (ст. 25 Закону) за результатами оцінки ризиків. Не може бути винесеним кривднику, якщо це особа, яка на день винесення припису не досягла вісімнадцятирічного віку.

Підстава: ініціатива поліції або заява постраждалої особи.

Під час вирішення питання про винесення термінового заборонного припису пріоритет надається безпеці постраждалої особи.

Передбачає для кривдника:

- зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;

- заборону на вхід та перебування у місці проживання (перебування) постраждалої особи;

- заборону в будь-який спосіб контактувати із постраждалою особою.

За невиконання припису - штраф, громадські роботи або адміністративний арешт.

Термін дії припису - до 10 діб.

2. Обмежувальний припис (ст.26 Закону)

Підстава: заява потерпілої особи або її представника, батьків, родичів, органу опіки та піклування.

Рішення про застосування обмежувального припису **приймає суд не пізніше 72 год.** на підставі оцінки ризиків.

Передбачає для кривдника:

- заборону перебувати у в місці спільного проживання (перебування);
- усунення перешкод у користування майном потерпілою особою;
- обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
- заборону наблизитися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місця відвідування постраждалої особи;
- заборону особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, переслідувати її, спілкуватися з нею;
- заборону вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою.

Термін застосування - до 6 місяців.

3. Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи (ст. 27 Закону)

Уповноважений поліції бере на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу. Зняття його з обліку здійснюється уповноваженим поліції автоматично після завершення встановленого строку, якщо інше не передбачено законодавством.

Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профроботи та зняття з профобліку кривдника затверджується МВС України.

4. Направлення кривдника на проходження програми для кривдників (ст. 28 Закону)

Суб'єктами, відповідальними за виконання програм для кривдників, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Виконання програм для кривдників стосовно дітей-кривдників здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

З метою запобігання повторному вчиненню домашнього насильства та забезпечення виконання програми для кривдника дитину-кривдника може бути тимчасово влаштовано до родичів, у сім'ю патронатного вихователя або до спекустанови.

Виконання програм для кривдників (від 3 міс. до 1 р.) забезпечують фахівці, які пройшли відповідне навчання. Направляє суд. При цьому кривдник повинен мати можливість відвідувати програму для кривдників за власною ініціативою на добровільній основі.

Постанова КМ України від 22.08.2018р. №658 «Про затвердження порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»

Порядок реагування інших суб'єктів у випадку надходження заяви або повідомлення про випадок домашнього насильства або насильства за ознакою статі:

- П.п. 36 – 38 поліція
- П.п. 39 – 41 освіта
- П.п. 42 – 45 охорона здоров'я
- П.п. 46 – 51 служби підтримки постраждалих осіб
- П.п. 52 – 53 безоплатна правова вторинна допомога
- П.п. 54 пробація
- П.п. 55 – 56 інші зацікавлені особи

ст 39. Керівник закладу загальної середньої освіти забезпечує реалізацію у закладі освіти заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі шляхом:

проведення з учасниками освітнього процесу виховної роботи із запобігання та протидії насильству;

здійснення з учасниками освітнього процесу інформаційно-просвітницьких заходів з питань запобігання та протидії насильству, у тому числі стосовно дітей та за участю дітей;

організації роботи практичного психолога та/або соціального педагога з постраждалими дітьми;

визначення уповноваженого спеціаліста з числа працівників закладу для проведення невідкладних заходів реагування у разі виявлення фактів насильства та/або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/інших осіб.

У разі виявлення фактів насильства уповноважена посадова особа закладу загальної середньої освіти протягом доби за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти інформує уповноважений підрозділ органу Національної поліції та службу у справах дітей (у разі коли постраждалою особою та/або кривдником є дитина), забезпечує надання медичної допомоги (у разі потреби) та фіксує необхідну інформацію в журналі реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі (закладу освіти) за формою згідно з додатком 3.

**Наказ МОН України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження
Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки
домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із
іншими органами та службами»**

Розділ III. п. 3

3. ...**уповноважена особа** зустрічається із дитиною, стосовно якої є інформація про жорстоке поводження щодо неї, намагається розговорити, встановити контакт, довірливі стосунки та надає емоційну підтримку; ... Дотримуватись принципу конфіденційності щодо постраждалої особи..

Уповноважена особа закладу освіти повідомляє працівників психологічної служби закладу освіти, а працівник психологічної служби за потреби складає план корекційної роботи та здійснює соціально-педагогічний супровід...

4. **Педагогічні працівники, медичний та господарсько-обслуговуючий персонал** закладу освіти у разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на домашнє насильство,..., передають уповноваженій особі закладу освіти, а у разі її відсутності - безпосередньо керівникові закладу освіти (директорові) чи заступнику директора інформацію про дитину з метою планування подальших дій щодо заходів для надання медичної, психологічної або іншої допомоги постраждалому.

Згідно із законодавством України особи, які вчинили домашнє насильство та насильство за ознакою статі, несуть адміністративну, кримінальну чи цивільно-правову відповідальність.

Окремі новації закону України «Про внесення змін до кримінального та кримінального процесуального кодексів України»: домашнє насильство (06.12.2017 р. – Закон України № 2227-VIII) окремий злочин (ст. 126-1 КК)

обтяжуюча обставина (ст. ст. 67, 152, 153 КК)

визнано злочинами:

примушування до шлюбу (ст. 151-2 КК)

оновлене визначення зґвалтування (ст. 152 КК)

сексуальне насильство (ст. 153 КК)

каліцтво статевих органів (ст. 121 КК)

примушування до стерилізації (ст. 134 КК)

примушування до аборту (ст. 134 КК)

невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників (ст. 390-1 КК)

жорстоке поводження та приниження, що мають системний характер, як пом'якшуюча обставина для постраждалих, які вчинили насильницький злочин проти кривдника (ст. 66, 116, 123 КК)

введено судову процедуру щодо застосування обмежувальних заходів (ст. 79, 91-1 КК) тощо

Стаття 126-1. Домашнє насильство

Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, -

карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

Об'єктивну сторону злочину складають: 1) діяння; 2) його наслідки; 3) причинний зв'язок між діянням і наслідками, який повинен бути прямим.

Діяння виражається в систематичному насильстві, яке загалом можна визначити як силювання потерпілої особи. При цьому закон вказує на його три альтернативні форми: фізичне насильство; психологічне насильство; економічне насильство. Сексуальне ж насильство виходить за межі цих форм і, за наявності підстав, кваліфікується за статтями 149, 152-156, 301, 302, 303.

Види покарання

(кримінальна відповідальність з 11.01.2019р.)

від 150 до 240 громадських робіт
до 6 місяців арешту
до 5 років обмеження волі
до 2 років позбавлення волі

У разі вчинення злочину домашнього насильства, передбаченого ст. 126-1 ККУ, **неповнолітньою особою у віці від 14 до 16 років**, вона не підлягає відповідальності. Однак в такому випадку відповідальності підлягають її батьки або особи, що їх замінюють, на яких згідно з ч. 4 ст. 184 КУпАП може бути накладено штраф у розмірі від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Ст. 173-2. Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування

Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі його винесення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Домашнє насильство кваліфікується як злочин за ст. 126-1 ККУ, якщо воно вчиняється *систематично (3 і більше разів)*, на відміну від домашнього насильства як адміністративного правопорушення за ст. 173-2 КУпАП, яке вчиняється *несистематично (1-2 рази)*, та призвело до визначених наслідків.

Спільний наказ Мінсоцполітики та МВС від 13.03.2019 р. № 369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства»

Оцінку ризиків проводить поліцейський за фактом вчинення домашнього насильства та визначає рівень небезпеки...

Форма оцінки вчинення домашнього насильства складається з 27 питань, на які поліцейський має відповісти «так», «ні», «без відповіді»/«невідомо». Питання стосуються безпосередньо безпеки постраждалої особи... Відповіді на ці питання визначає рівень небезпеки: високий, середній або низький.

...Замкнутість постраждалої особи або ж її відмова, небажання спілкуватися з правоохоронцями може розцінюватися

представниками поліції, як високий рівень небезпеки.

<i>Перелік нормативно-правових документів у закладі освіти</i>	<i>Яким нормативно-правовим документом регламентується</i>
Протидія насильству, зокрема жорстокому поводженню з дитиною або життям чи здоров'ю якої загрожує небезпека	
Наказ закладу освіти «Про визначення уповноваженої особи з числа працівників закладу для проведення невідкладних заходів реагування у разі виявлення фактів насильства та/або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/інших осіб»	Наказ МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами» (розділ III, п. 2.4.) Постанова КМУ від 22 серпня 2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» (п. 39-40)
Відповідна супроводжувальна документація: Журнал обліку звернень і повідомлень стосовно дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема таких, що можуть загрозовувати їхньому життю та здоров'ю Відповідна документація працівників психологічної служби (план корекційної роботи, соціально-педагогічний супровід постраждалої особи та її кривдника(-ці) тощо) Контактна інформація уповноваженої особи має бути розміщена на інформаційному стенді та офіційному вебсайті у закладі освіти	Постанова КМУ від 3.10.2018 р. № 800 «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема таких, що можуть загрозовувати їхньому життю та здоров'ю» (п. 18) Постанова КМУ від 3.10.2018 р. № 800 «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема таких, що можуть загрозовувати їхньому життю та здоров'ю» (п. 7, п. 10, п. 18) Лист МОН України від 24.07.2019 № 1/9-477 «Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України» Лист МОН України від 18.05.2018 р. № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству» (Розділ III, V) Наказ МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами» (розділ III)

Запобігання та протидія домашньому насильству і насильству за ознакою статі	
Наказ закладу освіти «Про визначення уповноваженої особи з числа працівників закладу для проведення невідкладних заходів реагування у разі виявлення фактів насильства та/або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/інших осіб	Постанова КМУ від 22 серпня 2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» (п. 39-40) Наказ МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами» (розділ III)
ідповідна супроводжувальна документація: Журнал реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі (додаток 2 до таблиці) Контактна інформація уповноваженої особи закладу освіти, організацій та установ, служб підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадках домашнього насильства (на інформаційному стенді та офіційному вебсайті) Відповідна документація працівників психологічної служби (план корекційної роботи, соціально-педагогічний супровід постраждалої особи та її кривдника(-ці) тощо)	Наказ МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами» (розділ III) Постанова КМУ від 22.08.2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» (п. 39) Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» № 2229-VIII, від 07.12.2017 (ст. 11, ст. 19)³